

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
 Fél évre 3 „ — „
 Negyed évre 1 „ 50 „
 Egyes szám ára 6 kr.
 Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
 hetenkint kétszer:
 vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap,
 a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
 minden egy hasábos 1 garmond
 sorért vagy annak törfogatáért
 4 kr. s minden egyszeri közlés
 után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
 Nagy és többször közlendő
 hirdetményt a kiadóhivatal ár-
 kedvezményben részesít.

A „Nyíltér“ rovatban
 közlendő cikkek soronkin
 10 kr. díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SOMLYÓN:

Móricz Gyula szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyíltéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Korunk betegsége.

Nincs nap és nem jelenik meg lap,
 hogy véres párbajról ne vegyünk tu-
 domást.

Ma a bortól, holnap szerelemmá-
 mortól, poliúikai összekocczanásból, ok-
 kal és ok nélkül, alaposan vagy alap-
 talanul egyik kihívás a másikat éri,
 egyik haszontalan és minden jelentősé-
 get nélkülöző jelenet után világgá bo-
 csátatnak a másik véres jelenet hire.

Tábornokok, országgyűlési képvi-
 selők, főrangú hivatalnokok, egyetemi
 polgárok, tanulók, kereskedő segédek
 és gyermekek egyformán érzik és nyil-
 vánítják is, hogy ők egy lovagias nem-
 zet ivadékai. Élesre fent kardokkal vag-
 dalják nyáron a fűvet és éltető levegőt,
 télen a szobák szegeleteibe szorult bu-
 torokat, lövöldöznek egymásra tíz-tizen-
 öt lépéssről és — bakkot lönek.

Itt a dicsőség, melylyel meg lett
 mentve a lovagias nemzet hire, helyre-
 állított az egyéni becsület; mert nagy
 hü-hóval kinyomtatott nyilatkozatok
 bizonyítják a külföld előtt, hogy él
 magyar s áll Buda még!

E gyermekes elégtétel-adás és vétel
 még csak mind megjárna, ha annak
 veszedelmesebb következményei nem
 volnának.

Mióta azonban a revolver lapok a
 nép szellemi élelétét képezik, azokból

olvasván a történeteket, megirigylete a
 nép is az írástudók dicsőségét és napról
 napra nagyobb szenvedéllyel tűzi e
 nemzeti jelleggel bíró lovagias időtöltést.

Mindenik a maga módja szerint,
 de nem egyforma eszközökkel, nem
 egyenlő hatással és nem is egyenlő ered-
 ménynyel.

A népnek nincs kardja, nincs fegy-
 vere s nem is keresi azokat; hanem ke-
 zénél a fejsze, a csép hadarójával, vas-
 villa, lapát vagy szorult helyzetben egy
 csaptató: ezekkel oly párviadal vivatik,
 melyek hatása ha nem is halálos, de
 véres, és eredménye: szomorú és gya-
 lázatteljes.

Ha a nép ily nemzeti erényt tanu-
 sit, befogják és a törvények alapján
 elítélik. És ez igen helyesen történik.
 Ne az egymással szemben való viasko-
 dás- és tusakodásban, hanem szorgalmas
 munkálkodásban fejtse ki az erejét.
 Elég terhes a nép élete, fordítsa azért
 erejét a terhek könnyítésére és ne ne-
 heztse helyzetét egy ily könnyelmű
 viadal által annyira, hogy még szabad-
 ságától is megfosztassék.

Mert elszomorító benyomást kelt a
 a józan gondolkozó lelkében, midőn
 hallja, hogy a csikszeredai kir. törvény-
 szék börtönében 53 egyén közül 50
 párviadal, vagyis népies nyelven szólva,
 verekedés miatt van elzárva.

A nép erős testben és lélekben.
 Használja fel azért lelki erejét az ön-
 mérséklésre, a testit pedig anyagi jóllé-
 tének előmozdítására.

A párviaskodókhoz nem szólunk,
 mert azok a kor ragályának áldozatai;
 de annál inkább van szavunk a törvény
 őrei és végrehajtóihoz, kik ezen törvény-
 telen eljárásokat behunytt szemmel
 nézik.

Törvényeink épen úgy, sőt még
 nagyobb szigorral tiltják a párviasko-
 dást, mint a gyilkosságot, tolvajlást és
 verekedést.

Honnan van mégis, hogy a lapok-
 ban olvasható: A. és B. urak, ekkor s
 ekkor, itt és itt pisztoly-párbajt vív-
 nak, azt végre is hajtják, anélkül, hogy va-
 laki által megzavartatnának?

Honnan, hogy a segédek minden
 félelem nélkül nyilatkoznak s a tény
 megtörténtét nyitvánosságra hozzák, de
 kérdőre e miatt senki által nem vo-
 natnak?

Azért van-e a törvény, hogy a
 társadalomnak egyes privilegisált gyil-
 kosai minden igaz szóért, minden el-
 térő nézetért garázdálkodhassanak és
 csupán a csikszeredai kir. és koresmai
 verekedőkre terjesztessék ki annak a
 sulya?

Vagy pedig azért van a törvény
 alkotva, hogy a ki bármilyen módon az

ellen vét, legyen az ur vagy szolga,
 képviselő vagy deák, tábornok vagy
 kereskedő-segéd, egyenlő mértékben súj-
 tassék általa?

Ugy hiszem, ez utóbbi szem-
 pontból.

Ha tehát az a célja az államnak,
 miként valóban kell és hogy legyen,
 hogy minden rendű és rangú polgárai
 között a nemes erkölcsök iránti rokons-
 zenet ébressze és a bűnök és törvény-
 ellenes cselekvényektől mindenkit visz-
 szaríasszon: elkerülhetlen szükséges,
 hogy a megalkotott, szentesített és köte-
 lezővé vált törvény a törvényhozó tag-
 jaival és a magasabb rangakkal szem-
 ben épen úgy alkalmaztassék, mint a
 legutolsó napszámossal szemben; hogy
 minden bűn, mint ilyen, bűnnek is te-
 kintessék, s elnézés folytán ne váljék a
 tiltott cselekményből erény.

A sok haszontalan apró-cseprő pár-
 bajozás már is annyira nevetségessé
 tett a külföld előtt, hogy régi dicsősé-
 günk maholnap csak mese leend.

A társadalom tehát jogosan meg-
 kívánhatja, hogy a nemzeti tekintély
 meggyalázására folytatott párbafozós,
 miután az ellen törvény is alkottatott, a
 a jogosult és hivatott közegek által szí-
 goruan ellenőriztessék és keményen
 büntetessék. Ezt megkívánja a nép ér-
 deke is, mely a jó példát látva szin-
 tén nagyon lovagiassá kezdett válni.

A „Székelyföld“ tárczája.

A testvérek.

— Elbeszélés. —
 (Folytatás.)

IV.

Ideje már, hogy megnézzük, mi történt
 Bélával azóta, hogy a borzasztó hír eszmé-
 letétől megfosztá.

Erdősi Endre ijedten csöngeté be szol-
 gáit, kik fiatal urokat hálószobájába szál-
 litva, ágyba fektették, aztán orvosért szal-
 laadtak, míg a szegény atya erősitő csep-
 pekkal igyekezett eszméletre hozni az iszo-
 nyu csapástól sújtott fiát. Ez azonban nem
 sikerült, mert bár pillanatra szemeit fel-
 nyitá s keblét lehéző sohaj hagyá el, szem-
 pillái azonban záródtak s teljesen öntudat-
 lan állapotban feküdt.

Nemsokára megérkezett az orvos, s
 megvizsgálva a beteget, azt constátálta,
 hogy valami váratlan borzasztó csapás any-
 nyira megrázkódtatá elméjét, hogy attól is
 lehet tartani, miszerint esze nem lesz többé
 teljesen ép. Aztán hideg, vizes borogatást
 rendelt fejére, mely a lázasan lüktető vért
 lecsendesítse, s eszméletre hozza a beteget.

Végre sok idő múlva újra felnyitá
 szemeit a beteg, téveteget körül nézett s
 így szólott:

— Ravatalon fekszem? meghaltam?
 Oh Istenem! és hol van ő? ... vigyázza-
 tok, egymás mellé temessetek, mert mi

testvérek vagyunk! ... Atyám miért
 könnyezik? hisz mi boldogok leszünk ...

Az orvos kérte a szegény atyát, hogy
 vonuljanak a mellék szobába, hagyják pi-
 henni a beteget, mert az álom jól fog ten-
 ni neki.

A mellék szobában aztán az orvos
 kérdé:

— Mi okozta e hirtelen rosszullétet?
 Ezt szükség tudnom, hogy magamat tájé-
 kozhassam.

Erdősinek bár bizalmas embere volt
 is az orvos, mégis nagy küzdelembe került
 családi titkát felfedni előtte, de mivel a
 körülmények kényszeríték, tehát becsület-
 szavát kérve, hogy hallgatni fog, elmondá
 neki a történeteket, egyszersmind tanácsát
 kérve a szegény leányt illetve.

Az orvos a hallottakra annyira meg-
 lepődött, hogy darabig nem felelt, végre
 kijelenté, hogy ez némi gondolkodást igényel,
 azért néhány percze visszavonul, ha
 valami jó tervet ki tudna főzni.

Erdősi magára hagyta az orvost, nesze-
 telenül visszament fia szobájába, leült ágya
 mellé s bánatos arccal szemlélte vonásait.

A mint az orvos egyedül maradt, el-
 kezdett alá s feljárni a szobában, arcán
 mély gondolkodás tükröződött vissza. Végre
 íróasztal mellé ült s megírta azon névtelen
 levelet, melyet már ismerünk, aztán újra
 fel s alá járt gondolkozva, végre megnyitá
 a beteg szobája ajtaját, oda szolt Erdősinek,
 kérve, hogy hallgassa meg tervét.

Ez felkelt fia ágya mellől, átment az
 orvoshoz, ki előadta tervét, mely követke-
 zőkből állt:

A leánynak nem szabad megtudni,
 hogy Béla testvére, mert ez talán esztől
 fosztaná meg a szegény gyermeket, hanem
 úgy kell előtte feltüntetni Bélát, mint egy
 léha csapodárt, ki nem átalja a nők szívé-
 ből játékokat üzni. El fogják tehát küldeni a
 levelet, a leány egyelőre szomorkodni, bán-
 kodni fog, végre kiábrándul. Ez nem első
 és nem utolsó történet ... Aztán a to-
 vábbi teendőket az időre kell bízni, mert a
 leány egyelőre talán nem ad hitelt a levél-
 nek s ki tudja, mit fog cselekedni.

A levelet, mint már tudjuk, el is
 küldték.

Mielőtt Zsuzsi jelenteni jött az Idák
 látogatását, az orvos azon rendeletet adta
 a szolgáltnak, hogy ha valaki Béláról tuda-
 kozódik, mondják, hogy elutazott.

Béla az ügyes orvos gyógykezelése
 mellett két hét múlva elhagyta az ágyat.
 Különböző is az ifju, erőteljes test győzedel-
 meskedett a megtört lélek fölött.

Naponta az orvossal tesz egy sétát a
 kertben, arca halvány, s mély tűzü sze-
 meinek kifejezése nem a régi többé ... E
 kifejezésből a figyelmes vizsgáló kiolvas-
 hatná, hogy az ifju észvilágát árny borítá
 el. De azért ő nem örült teljesen, tudja, mi
 történik körötte, tudja, hogy orvosa gyógy-
 kezelte, érzi, hogy lelkének valami borzasz-

tón fáj; csak arra nem tud emlékezni, hogy
 mi okozta e fájdalmat.

Oh pedig hányszor megkísérelt emlé-
 keit összeszedni! hányszor vonul mély re-
 dőkbe homloka a kínos küzdelemben! Mind
 hasztalan, ő nem tud emlékezni, mert eszé-
 nek ragyogó világa elsötétült.

Oly nehéz lelkének e küzdelem, érzi,
 hogy ha emlékezni tudna, lelke nagy te-
 hertől szabadulna meg s feje sem lenne töb-
 bé oly nehéz ...

Az orvos látja a kínos küzdelmet,
 tudja, mivel tépelődik a szegény beteg ifju,
 de jobbnak látja hallgatni, nem említeni
 előtte az Ida nevét, hisz ők úgy sem lehet-
 nek egymáséi ...

Atyjának azon tanácsot adja, hogy a
 kedélybeteg ifjut küldje egy távoli fűrdőre,
 ő elkísérendi. Távol a szomorú helytől majd
 eltűnik kedélyéről a boru. A beteg kedély-
 nek szórakozásra van szüksége.

A boldogtalan atya mindenbe bele-
 egyezik.

Egy derült, nyári napon az orvos ki-
 séretében utazott a beteg ifju Előpatak
 felé.

Vajjon e kedves fűrdőhely nyújtand-e
 enyhét a Béla beteg lelkének? Vajjon a
 szép női arczok látása felderíti-e homlokát?
 Szegény, szegény Béla! ...

(Folytatása következik.)

Kritsa K.

Hétfalusi óvoda-ügy.

Pürekercz, 1884. május 17-én.

(Vége.)

A jelenben az óvodák számára s azoknak nemcsak céljai előmozdítására még elegendő igény volna: az ott megkívántatott legszükségesebb játészó eszközök és tanszerek beszerzése. Ezeket pedig néhány forinttal a gondnokság, az iskolaszék, a község, az egyház jóakarattal, csekély áldozatkészséggel mindenütt, minden különös megerőltetés nélkül beszerezhetné, annál is inkább, mivel ezen tárgyak több évig elszolgáltatnak és vajmi nagy mérvben eszközölnék a kis gyermekek játszva tanulási és kellő szórakoztatási fontos céljainak.

De — fájdalom! — e tekintetekben sem a gondnokság, községi iskolaszék, sem a polgári község és az egyház ez idő szerint nem igen buzgólkodtanak. Pedig hát ezeknek saját egyenes jól felfogott érdekük s kis gyermekeiknek jó nevelése hangosan követeli azt.

Jó volna, ha a tanfelügyelő ur ez irányban komolyan felhívna arra az említett czimeket minden érdekelt községet illetőleg. Hiszen a szerény évi segély, gyámság minden gondnokságnak, iskolaszéknek, községnek, egyháznak — saját gyermekei érdekében — szent kötelessége.

Ha erre az illető testületek egyaránt felhivatnak, nem kétkem, hogy egyenként évi 2—3 frt adomány be ne folyjon; ez pedig tenne évente állandóan 6—9 frtot, mely összeg játészó-eszközökre, tanszerekre elegendő volna, a nélkül, hogy ezen csekély évi áldozat bármelyik testület pénztárát — ha még oly szegény volna is — tulterhelné.

Az ezen irányokban tapasztalt nagy hiány egyenesen megköveteli a régen várt felhívó átiratot, annál inkább pedig, mert ez ideig ala lényeges és elkerülhetlen szükséges dolgokra, tárgyakra vajmi kevés gond fordított, lévén az itteni óvodának ez idő szerint összes játészó- és tanszere 1 fagyoló, kocska, henger és néhány darab téglányalaku lapos fáska.

Arra nézve van már nálunk tanfelügyelői rendelet, — épen a helybeli iskolai igazgató ur szíves buzgalmából kifolyólag — hogy az óvónő nap felköltését naplementéig gondosan óvja, nevelje kis gyermekeiket; de arról megfeledezett, hogy községi és magán uton többszöri intéssel buzdíttassanak a szülők; gyermekeiket az óvodába pontosan felküdíteni.

E mellett az igazgató ur, igaz, éber szemekkel ellenőrzi az óvónő hivatalos működését, sőt még magánéletének egyes dolgaiba is kegyeskedik beleavatkozni; arra azonban legkevésbé gondol, hogy az ártatlan kis gyermekek reggeltől estig mivel töltik el hasznosan s némi változatossággal a hosszú napot? hogy bár csak egy pár szekér fővény lenne egyelőre az óvoda udvarán, vagy hogy valami s csak egy-kétféle játészó-eszköz és tanszer állna rendelkezés alatt a megkívántatott célokra.

Pedig hát az óvodai nevelésnek és szellemi képzésnek másik lényeges és fő részét épen a csoportonkénti eszközökkel való játszás és szórakoztatás kellene, hogy képezze és alkossa! Nagyon ohajtandó tehát, hogy az igazgató ur, annak rendes útja és módja szerint, legközelebb becses figyelmét ezekre is kiterjessze.

Fejér Gyula.

Levelezés.

Udvarhelymegye.

Lövete, 1884. május 19.

(Iskolai zárvizsgálat.)

Tek. szerkesztő ur!

Folyó évi május 15-én tartattak meg a próbatéti vizsgák népiskoláinknál főtisztelendő Andrássy József, kerületünk érdemes alesperesének elnöklése alatt. Emelték ezen iskolai ünnepélyünket megjelenésükkel Ráduly Lajos márfalvi és Konez Ignác homoród-remetei plebános urak, kiket a megszervezés től a népnevelés ügye iránti meglevő buzgalom vezettet hozzánk. Ugy szintén a homoród-remetei kántor-tanító Vizi Mihály és zetelaki tanító Bálint Sándor

urak is jelen voltak. Képviselve volt a helybeli előjáróság tek. Ráduly Sándor községi jegyző s a községi és megyebírák személyében. Az apák és anyák közül is többen megjelentek és végig jelen voltak a próbatéti vizsgák ideje alatt.

A vizsga reggeli 7 óra előtt az elnöklő esperes ur által elvégzett szent mise végeztével azonnal megkezdődött Ferencz József tanító iskolájában. Ferencz József a kezdő fin- és leánygyermekket tanította. A keze alá tartozó tankötelesek száma 85. Ebből feljárt 70. Évközben kimaradt 12. A vizsgára nem jelent meg 3. Vizsgázott 55. A vizsga, mindamellett hogy F. J. folyó évi február közepén kezdette meg a tanítást, kitűnően sikerült. Hallottunk a parányi kis fin- és leánygyermekektől szép csengő hangon mondott feleleteket.

Míg a vizsgázató esperes ur arezán a meglegedés sugarait láttuk visszatükröződni, addig az apák és anyák szemeiben a meglepetés hatása által előidézett örömkönnök ragyogtak. Ha Ferencz József ily szorgalommal és kitartással fog ezután is működni, akkor biztosan ki fogja vinni magának az apák és anyák közbecsülését. Akkor biztosan számíthat arra, hogy azok, a kik még ma sem barátjai a harmadik tanítói állomás föllállításának, lassanként az általuk elfoglalt ellenséges posztot oda fogják hagyni s a harmadik tanítót a községre nézve nem mint elemi csapást, hanem mint áldást fogják tekinteni.

Kilencz órákor átmentünk Bartalis Ferencz kántortanító iskolájába, hol a II. és III. osztályba sorozott finyermekek tanultak. A tanítványok száma itt 71. Ebből rendszeren föl járt 52. A vizsgára megjelent 45. A vizsgán felmutatott eredmény nagyon hiányos volt, a várakozásnak nem felelt meg. Fordultak elő a tavaszi időben sokszoros kimaradások, de a hiba a tanító módszertanában keresendő, kinek a vizsga alatt tett feladványai oly hibátlanok voltak, mint a kis tanítványok feleletei. Kírít a tanító hibás kezelése a tanítványok feleleteiből; mert ha a tanév folyamán alatt a tanító mindig javítja a gyermekek által a szülőkől elsajátított rossz szavakat, akkor azok lassanként leszoknak arról és vizsgán nem mondják, hogy: karaczár, az es (a helyett: az is), taplom, teplom stb. Sok fáradságba kerül, igaz, de nem szabad a jó tanítónak kimerületesnek és fukarnak lenni a fáradságban.

Tizenegy órákor a harmadik tanító Ambrus Ferencz iskolájában kezdődött a vizsga, hol a II-ik és III-ik osztályba sorozott leánygyermekek tanultak. Ezen iskolába járó tankötelesek száma 83. Ebből rendszeren föl járt 75, vizsgára megjelent 31. Az eredmény általában jónak mondható. Itt annyi észrevételem van, hogy ha a tanító módszertana nem egészen korrekt, az a tanítványok feleleteiben visszatükröződik. Ne feledje A. F. tanító, hogy ha a jó papnak holtig kell tanulni, akkor ezen szabály alól azok sincsenek kivéve, a kik jó tanítók akarhatnak lenni.

Délutáni egy órákor zárta be vizsgázató esperes ur a kérdést. Szólt az apák és anyákhoz; szólt az előjárókhöz; szólt a tanítók- és kis tanítványokhoz; szólt mindenkihez úgy, miként csak az szólhat, ki a népnevelés szent ügyének tényleges előmozdításában élte folyamán át annyit tett és fáradozott, mint ő.

Erősen hiszem, hogy az esperes ur lelkes szavai és buzdításai jövődében nagyon jótékony befolyással lesznek iskolágyunkra. Már attól is sokat merek föltételezni, hogy ünnepélyes próbavizsgával zárattott be az iskolai év, melyen a szülők egyelőre nem remélt számmal voltak jelen.

A tanító uraknak pedig ajánlom jó akaratulag figyelmükbe, hogy fiatal emberek és fiatal erővel működjenek ezen népes községben. Gondolják meg, hogy itt elég terük van arra, hogy nealán szunyadozó erőiket és tehetségeiket kifejtsék és ezáltal nagy szolgálatot tegyenek az egyháznak, hazának és nemzetnek. Gondolják meg, hogy sebesen haladó korunkban csak úgy állhatnak meg becsülettel állomásukon, ha

olvasás és tanulás által magokat képezni meg nem szűnnek. Ne feledjék, hogy Lövete a délre lefutó Homoród völgyében a katolicizmusnak előőrse; és valamint népességre nézve jóval fölülmulja a közel szomszédságban levő falvak népességei létszámát, úgy anépoktatás terén is előjárói szerepet kellene hogy vigyen. Végre még megemlítem, hogy a nép elődeitől vett nem mindig legjobb szokásaihoz erősen ragaszkodva, csak úgy képezhető jobbra, ha a lelkiek tanulása mellett az anyagiakban is emeltek, s a küldisnek megzerzésére illő korlátok közt vezéreltetik. Ennek alapján ne feledjék jövőben kis tanítványaik külmagaviseletére nagyobb gondot fordítani.

Lövetei.

Apróságok.

— Ugron Ákos, Kézdi-Vásárhely város országgyűlési képviselője, f. hó 25-én tartá meg beszámoló beszédét a városi tanácsház nagytermében. A függetlenségi párt ünnepiesen fogadta az érkező képviselőt. Az utczákban, melyen át kelle haladnia és a piacon több ház fel volt lobogozva. Délélt 10 órákor 3 taracklövés adott jelt az indulásra, mire a banderisták és kocsik megindultak a szomszéd Szentlélek községbe, hová a képviselő már megérkezett volt. Szentléleken a banderisták részéről Bándi István üdvözölte Ugront, ki rövid szavakban válaszolt. Ezután megindult a menet K.-Vásárhely felé. A város végén nagyszámú néptömeg szünni nem akaró éljenekkel fogadta az érkezőt. A zaj lecsillapultával Török Sándor tartott hazafias szellemű, szép üdvözlő beszédet, melyre Ugron meghatótt szavakban adott a nem várt fényes fogadtatás feletti örömeinek kifejezést. Ezután a menetet a tanácsház nagytermébe vonult és Ugron ismétlődő éljenzés között tartá meg beszámoló beszédét. A képviselő ur országgyűlési működését ismerik olvasóink a lapokból, ugyanazért szükségtelennek tartjuk a beszámoló beszédét közölni annyival is inkább, hogy lapunk, mint társadalmi közlöny, nincs hivatva politikai beszédet közölni. A beszámoló beszéd lejártaival id. Baka István emelt szót; a maga és választó polgártársai nevében megelégedését fejezte ki a képviselő ur országgyűlési működése iránt, szívélyesen felkérvén, hogy a jelöltséget jövőre is elfogadni szíveskedjék. Ugron megköszönve a bizalom ezen újabb jelét, a jelöltséget elfogadja. Ezzel az ünnepély véget ért. A beszámoló meghallgatására összegyűlt roppant nagyszámú közönség mindvégig megtartotta a kellő mérséklést, a pártszenvédek hallgattak s dacára, hogy más politikai pártokhoz tartozó polgárok is voltak jelen, egyetlen hang sem zavará a képviselő beszédét. Ezen szép jelenség — most, midőn a legnagyobb és legintelligensebb magyar városokból minduntalan érkeznek a botrányok hírei — méltó dicséretére szolgál K.-Vásárhely város polgárságának, s fényes jele annak, hogy a szabad székelek tudják tisztelni a vélemény- és szólás-zabadságot. Este Ugron a választó polgárok tiszteletére vacsorát rendezett, melyre a más politikai pártok hívei közül is többen voltak hivatalosak.

— A csikmegyei szabadelvűpárt központi választmánya e hó 25-én vitte be egész ünnepélyességgel Molnár Lajost, a pártjelöltjét, a karcsfalvi választó kerületbe. Szépvízen, Szt.-Miklóson diszes banderium várta a jelöltet s a kíséret annyira szaporodott, hogy 60 kocsis kíséretében ment be Karcsfalvára, hol általános rokonszeny és érdeklődés mutatkozott ugy személye, mint szabadelvűpárti elve iránt. Kétséget nem szenved, hogy Molnár Lajos hivatali állásából kifolyólag legjobban ismeri a kerület szükségét és nyomorát s már szakmaköre is olyan, hogy megválasztása esetén nagy előnyére lehet választóinak. Nem csodálkozunk, hogy oly roppant lelkesedéssel fogadtatik minden irányban.

— A k.-vásárhelyi képviselőtestületnek f. hó 28-án tartott gyűlésében felolvastattott a királyi leirat az országgyűlés berekesztéséről és az új országgyűlés megnyitása

idejéről. A képviselőtestület felállva hallgatá végig a legmagasabb leiratot és zajosn megéljenzé.

— Bartha Miklós diadalutja. A csikmegyei függetlenségi párt által a csikszere dai kerületbe meghívott Bartha Miklós e hó 25. és 26-án tartotta meg programbeszédét az egyes községekben. Mindenütt Csedő István fényes kísérete követte. Csik-Somlyón e hó 27-én d. u. 3 órákor gyűjtötték össze a választókat, szám szerint 200 embert. F. J. pártelnök a „cserepes” áltá nyáról mutatta be Barthát a választóknak, ki ajkába harapva, egy szelíd, de sokat mondó mosolygás után megkezdette programbeszédét. Levertségből csakhamar felüdítette a gymnasium csengettyűjére kitódult tanuló ifjuság, kik a hallgatóságot tetemesen szaporították és Bartha Miklóst arra ösztönözték, hogy Csedő István vontatott és üres beszéde után, még egy tetsző, de elkoportott hasonlatban megígérje, hogy megválasztatása esetén ügyvédi szerepet vállal magára, hogy Magyarországot már megvénült feleségétől, t. i. Ausztriától, mely a szürke szálakat tépi ki és a 67-iki alkotmányt kapott peczes és fényt űző menyecskektől, t. i. a hivatalnoki seregtől, mely a fekete szálakat tépegeti, Magyarországot megmentse. Ezen utóbbi ígért bennünket is igen fellekesített, mert közgazdasági szempontból rendkívül előnyösnek tartjuk azt az időt, midőn majd a függetlenségi párt hivatalnokok nélkül fogja az országot kormányozni.

— Sánta Lajos ur, a csikszere dai választó kerület volt képviselője, távirati uton keresett meg annak kijelentésére, hogy szabadelvű pártállását továbbra is megtartja; a csikszere dai választó kerület választóihoz pedig írni fog, hogy a párt jelöltjét hatalmasan támogassák. Igen szép és valóban komoly politikushoz illő magatartás.

— P. László Polikárp, a Szt. Ferencz-rend erdélyi tartományfőnöke, három hóig tartott hivatalos körutjából, f. hó 25-dikén Csik-Somlyóra, mint székhelyre, visszaérkezett. Az ut fáradalmain és csekély törődöttségén kívül elég jó állapotban tört vissza. Örvendünk, hogy újból itthon láthatjuk.

— Eljegyzés. Gyulafehérvári György-jakab Márton csikszere dai nyomdász e hó 25-én jegyezte el Csik-Szeredában Dávid István városi tanácsos szép és kedves leányát, Julesát. Áldást kívánunk e frigyre.

— Képviselőjelölt-járás. K.-Vásárhelytt hatalmasan megindultak a választási mozgalmak, mióta a választások ideje meglet állapítva. K.-Vásárhely a központ, honnan a felvidéki kerületek jelöltjei a hadműveleteiket intézik. Csaknem mindennap lehet egy-egy erősen köszöngető, parolázó uri embert kisebb-nagyobb kísérettel a piacon átvonulni. Ezek a leereszkedő, nyájas uri emberek egytől egyig képviselőjelöltek. A mult vasárnap délután összesen hét jelölt volt egy időben K.-Vásárhelytt.

— A vetések állásáról szomorú híreket veszünk. Zaboláról írják, hogy ott május havában alig volt eső, mi miatt a gabonák oly silányak, hogy tíz földön sincs annyi, mint egyen kellene lenni. A réteken, különösen a magasabban fekvő helyeken, a fű ugy kiégett, hogy nincs egyéb, csak a megsárgult haraszt. „Nyomorúságos esztendőnek nézünk elébe, — írja levelezőnk — pedig nyolcz év óta nem volt féltermésünk sem.” Ezen panasz más községekre is talál; a hosszas szárazság igen sok községben tönkre tette az oly szép reményű vetéseket.

— Májálisok. A csiksomlyói róm. kath. főgymn. ifjuság f. hó 24-én a бүкк hátánál tartotta meg tavaszi ünnepélyét egészen családias körben, a mennyiben a tanárok családjain és pár szőlőn kívül idegenek nem vettek részt. Igen kedélyes időtöltés volt, mely a késő esti órákban ért véget. A csikszere dai műkedvelő-társulat f. hó 25-én a „suta fenyű”-ben tartotta meg zártkörű tavaszi vigalmát. Csik-Szeredából ugy, mint a vidékről igen sokan

vettek részt s igen kedélyesen folyt le az egész időtöltés. Ritka tüneményként említhetjük fel, hogy, sem egyik, sem másik társaságot az eső nem zavarta meg; hanem nagyon kedvező idő volt mindvégig.

— **A győ.-szentmiklósi polgári olvasókör** által f. évi május hó 11-én rendezett májalis alkalmából utólag felülfizetett Roth János győ.-tekerőpataki körjegyző ur 1 frtot. Melyért fogadja a kör hálás köszönetét. Győ.-Szentmiklós, 1884. május 20-án a rendező bizottság nevében: Roth Mihály r. b. elnök. Bogdán István, r. b. jegyző.

— **Új képviselőjelölt.** A csikmgyei függetlenségi párt, a szt.-mártoni választókerületben, Szabó Albert visszalépve, Imre Aurél pesti ügyvédet léptette fel s e hó 27-én nagy készüléttel rándultak le szerencsét próbálni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Dr. Cseh Károly orvostudor ur a k.-vásárhelyi ref. egyház kezeváltási alapja gyarapítására, néhai kedves emlékü anyja Cseh Máténé Nánási Mária emlékére 3 frt o. é. sziveskedett adományozni, mely adományért a nyilvánosság terén is köszönetet nyilvánítani, kedves kötelességnek tartjuk. K.-Vásárhelytől, 1884. május 26-án. Székely János, ref. pap. Kiss Károly, egyh. jegyző.

— **Harangszentelési ünnepély.** Az erdélyi Püspök ur ó nagyméltósága a martonfalvi róm. kath. hiveknek két szép harangot ajándékozni méltóztatott és e harangok folyó hó 25-én áldattak meg. Az ünnepélyes szertartást nagys. és főt. Bálint Károly kanonok ur végezte mélt. Horváth Ignác alvezéres urnak udv. ágakkal és virágokkal felékesített udvarán, hol a haranglábak szintén felállítva vannak. Szépszámu, intelligens publikum vett részt az ünnepélyben, mely után mélt. Horváth Ignác urnak valánk vendégei. A gazdagon kiszolgáltattott ebéd alatt lelkes felköszönték mondattak Lőnhart Ferencz főpásztorunkra, Horváth Ignác urra, mint házi gazdára, a kanonok ur ó nagyságára stb. Nem tehetem, hogy a nyilvánosság terén is hálás köszönetet ne mondjak mélt. Horváth Ignác alvezéres urnak azon áldozatkészségeért, melyet ezen ügyben tanusítani méltóztatott. Nyírálji.

— **Orvvadak garázdálkodása.** A csikrákosi és madéfalvi „Hargitá“-ban a roppant mennyiségben levő farkasok a napokban 2 darab juhot felprédáltak, egy marhát vesztélyesen összemarczangoltak. A madarasi részben a medvék e hóban 5 drb szarvasmarhát tettek semmivé.

— **Farkasok.** Zaboláról írják lapunknak, hogy ott a napokban két gyermek marhákat őrizve, a falutól nem messze egy oduban kilencz farkaskölyket találtak. Az apró fenevadak akkorak valának, mint egy-egy macska. A zabolai vadászok az odú közelében több ideig lesték az anyafarkast, de nem sikerült elejteni. A járási szolgabíró, kinek ezen eset bejelentetett, felhívta az erdölaji községek elöljáróit, hogy a két feltaláló gyermeket némi jutalomban részesítsék.

— **Amerikába vándoroltak sorsa.** Az amerikai kivándorlás ügyében a következő körrendeletet vették a törvényhatóságok a belügyminiszteriumtól: »A cs. és kir. közös külügyminiszterium közölte velem a washingtoni cs. és kir. osztrák-magyar követtség egy jelentését, melyben az Amerikába kivándorolt magyarok szomorú sorsát ecseteli, mellékelvén az amerikai hírlapokban »magyar olesó munka« cím alatt megjelent közleményt. — Ezen hírlapi közleményben egyebek között említették, hogy Mohanoy Cityben a magyarok lakásául szolgáló, túltömött házak, negyven-hatvan főnyi magyar lakót számláló, rozzant gunyhók megvizsgáltatván, a háztulajdonosok elfogattak s ellenük a közegészségügyi törvények áthágása miatt a bűnvizsgálat megindított s hogy a hatóság által tett ezen tapasztalatoknál fogva kilátásba helyeztetett az ujonan netalán érkező magyarok befogadását eltiltó rendelet kibocsátása. Az ottani munkások és bányászok fegyverrel támadták meg a munkát kereső magyarok sátorait. — Az elsorolt szomorú állapotok következtében indítatva érzem magamat arra, miszerint felhívjam a törvényhatóságot, hogy a törvényhatóság lakosságát a fentebbi adatok köztudomásra hozása mellett óva figyelmeztesse, hogy egyes a kivándorlásra különböző mellék érdekekből

buzdító egyének üres ígéreteire mit sem hallgatva, sőt inkább a kíváncsiorlottak számolomra méltó sorsát folyton zsemeik előtt tartva; tegyenek le a bizonytalan jövőbe helyezett reményről s ne áldozzák fel létüket lelketlen kufárok üzérkedési czéljaira. — Nem kétlem, hogy a törvényhatóság minden igyekezetével oda működne, hogy újabb kivándorlások lehetőleg megakadályoztassanak.«

— **„Kiállítás Lapok“** május 15., XI. száma megjelent a Deutsch M.-féle művészeti intézet kiadásában (Budapest, Bálvány-utca 12. sz.) a következő tartalommal: A hazai gépipar a kiállításon. — A fővárosi hatóság intézkedései. — A háziipar-kiállítás szervezete. — Közreműködők a vidéken. — A miskolci ker. bizottság működése. — A turini olasz nemzeti kiállítás. — Kiállítási Krónika: Tér-reduktio. A térdijak első részének befizetése. Tanintézetek a kiállításon. Szállítási kedvezmények. Bejelentések az építő-ipar köréből. Székelyház. Vegyesek. — Bejelentések a debreczeni ker. bizottságnál márczius végéig (Debreczen sz. k. v.; Szilágy, Szatmár, Ugoesa, Mármaros, Bereg, Szabolcs, Hajdú megyék). — Illusztrációk: A turini kiállítás főbejárata. — Philadelfiai nemzetközi villamos kiállítás. — Hirdetések.

Assicurazioni Generali. Mai számunk hirdetési rovatában közöljük a trieszti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) 1883-ik évi zárszámláját és vagyonkimutatását. Amint a jelentésből látjuk, ez a jó hírnevű biztosítási intézet fejlődése a lefolyt évben is jelentékeny előhaladást tett. Összes díj- és illetmény-bevételei 13,251.391 frt 81 kr-ra rugnak. A még folyamatban levő kockázatok tartaléka 955.016 frt 82 kr-ra szaporodott. Az 1883-ik év végével folyamatban levő életosztályi tőkebiztosítások összege 77.246.710 frt 04 krt teszen, tehát kerekszám 7 millió forinttal növekedett. Az életbiztosítási osztály üzletének e jelentékeny szaporodását különösen ki kell emelnünk és ezt az intézet, mint az a jelentésben joggal hangsúlyoztatik, részben ama általános bizalomnak, melylyel a biztosító közönség irányában viseltetik, részben a kötvények feltételeiben pár év előtt behozott és a biztosító közönségre nézve nagyon előnyös újításoknak köszönheti. Az 1883-ik évben 27.780 kárért 9,611.024 frt 38 krt. s így fennállása óta 516.028 kárért 169,785.742 frt 38 krt fizetett ki a trieszti általános biztosító-társaság, mely összegből hazánkra magára 74 286 kárért összesen 30,022.836 frt 15 kr esik. A jégbiztosítási üzletnél szenvedett jelentékeny veszteségek dacára 551 ezer 419 frt 79 kr. tiszta nyereség mutatkozik, és így minden 315 frttal befizetett részvény után 220 frank=88 frtnyi osztalék adható. A tűzbiztosítási osztálynak a későbbi években behajtandó díjai fedezetére adott díjkötelezők értékének összege 19,992.193.02 frtra emelkedett; az intézet kezességi alapja részvénytőkében és készpénztartalékokban 29 millió 698.824. 21 frtot teszen és mint a vagyonkimutatásból látható, a legnagyobb elővigyázattal, jó értékekben van elhelyezve.

A közönség köréből.*)

Kézdi-szék, 1884. május 20.

Tek. szerkesztő ur!

A „Nemere Határszéli Közlöny“ f. évi május 15-ki számában „Jelölés a kézdi választókerületben“ czímmel Kézdi-székből 1884. május 12-ről keltezve „Több választó“ aláírásával egy czikk jelent meg, melyet a „Több választó“ aláírás tág értelmsége tekintetéből is — egyebeket elhallgatva — erkölcsi reputatiónk s nemzetünkkel egygyé forrott os vallás-erkölcsiségünk megsértése nélkül nem hagyhatunk szó nélkül. Ezen czikkből még a dolgok felületes megfigyelője is azt olvassa ki, hogy ez a székely nép Isten, vallás és erkölcs nélkül, a pogány őskorban él s már az ujabkori liberalismus alatt úgy kinötte magát, miszerint a „szent kereszt“ ránézve ijesztő rém, falra festett mumus lett, a mitől futnia, irtóznia, félnie kell minden választó polgárnak. Az anyák maholnap a „pap“ és „vallás“ említésével, mint bankával ijesztve, altatják el síró gyermekeiket. De ohó! nem vagyunk úgy még tán? Nem bizony; és nekünk székely embereknek még kortesfogásból sem szabad erkölcsiségünkről szegénységi bizonyítványt kiadni, annál kevésbé és épen midőn arra szükség nincsen, azt ha-

*) Ezen czikkért a felelősséget csakis a sajtó-hatósággal szemben vállaljuk el. Szerk.

zudni és olyat hozni elő, a mi eddig nem jutott Kézdi-ben senkinek eszébe s a mi nem igaz.

A mai politikai és társadalmi viszonyok között ott és abban, a hol kell és annak helye van, a közjogi alapon olyan ellenzékiek vagyunk, hogy ebben nemcsak a „Több választó“ által, de sőt maga Lázár Mihály ur által — kinek tisztességes birtoka utáni jövedelme mellett a tisztességes megélhetéshez a képviselői fizetésre is szüksége van — sem engedhetjük magunkat, kik az önzetlen honszereteten kívül más érdeket nem ismerünk, felülmulhatni.

A ki ismeri Lázár Mihály képviselőnk multját, az előtt fölösleges őt úgy jobb, mint baloldarólól ismertetni. Legfőlebb azt mondhatnók: igen jámbor ember, ki sem nem árt, sem nem használ, mint a körösi szentelt viz. No és mi ezen viasztermészetűségéért sem ítéljük el s bírálgatásába nem bocsátkozunk, mert lehetnek olyan fordulatok a közel jövőben is, mint voltak nem régebben, hogy határozottabb mult által szilárdabb politikai állással kérkedő jelölt hiányában — dacára azon, ránézve hízogó s kitüntető érdemségének, hogy ő a Rikán belőli négy református egyházmegye s a Mikó-tanoda gondnoka — a „vallásos fanatizmus“ tüzeinek gyújtogatási feltékenysége nélkül mellette leszünk, de csakis azon feltétel alatt, ha a „szent kereszt“ zászlója alatt harcol. Mert határozottan és egyenesen tagadom, hogy a „szent kereszt“ nélkül sem református vallásfelekezeti, sem katolikus választóit tudta volna és tudná, akarta volna és akarná képviselni, sőt ő maga is, ki tudunk szerint ez ideig még keresztény, a magyar keresztény társadalomban existálhatna. Mi keresztény s hozzá igen sokan még katolikus honpolgárok vagyunk Lázár ur választói közül, kik maig még a „szent kereszt“-ről fakadt keresztény vallás-erkölcsőség alapján állunk; a „szent kereszt“-nek köszönheti nemzetünk létét s hogy oly sok vész, vizsály után, oly sok század mulva, annyi nemzetiség között él e nemzet e házan s helyét erkölcsileg, szellemileg és anyagiilag a művelt európai nemzetek sorában elfoglalhatja.

De a „szent kereszt“-ről áradt vallás-erkölcsiség nélkül és ezen alapuló társadalmi rend nélkül maguk az aláírt „Több választó“-k sem állhatnának fenn egy napig sem, kik pedig erről szomorú s önmaguk által kiadott sokat jelentő bizonyító sorokfálalt: „A fama egy más ellenjelöltről is beszél, ki — mint zugatják — a szent kereszt alá akarná csoportosítani a választók táborát, ki a vallásos fanatizmus tüzeit gyújtaná fel józan és rokoni szeretetben élő székely atyáinkfiai között; ki az üdvtelen felekezeti harc kellemetlenségeitől sem rettenne vissza, hogy a szent hatalom czéljainak eszköze legyen minden akarat nélkül; ki mégis meghajlanék hatalma alatt ezen utasításnak: „divide et vinces“ — gunyt szándékoznak tűzni a „szent kereszt“-tel. Ugyan ne izéljenek azok a „Több választó“-k. Hát ezen szavak kortes rajongásoknak és üres ábrándoknak megjárának, roppant szellemi és erkölcsi szegénységről tévén bizonytságot; de a valóságtól nagyon távol esnek. Még azok, kik a kézdiszéki, szóval a székely nép vallás-erkölcsi, társadalmi s vallásfelekezeti viszonyait nem ismerik, kik a székelyeket toportyánférgeknek, vad, barbar népnek vélik lenni, ilyes beszédeket róla elhihetnének; de rólunk, épen székelyekről, kik öntudatával bírnak annak, hogy vagyunk és hogy mikép vagyunk, bolondot a „Több választó“-k se beszéljenek.

(Vége köv.)

Egy felvidéki választó.

Nyilatkozat.

A „Gyergyói első takarékpénztár“ részvénytársaság alólirt igazgatósági, felügyelő-bizottsági tagjai és hivatalnokai, midőn ezennel a „Budapesti Hírlap“ f. é. május 19-ki 138. számában Dr. Dobránszky Péter volt országgyűlési képviselő által közzétett, 1883. november 26-ról gyergyó-

ditrői Siklódi Péter és Szatmári Jánostól kiállítottnak tüntetett, oláhtopliczai Urmán-oz János urat sérteni szándékolta, a köztudattal és igazsággal merőben ellenkező nyilatkozat felett nem csak az általános emberi jog és köteles tisztelet alapján, de higgadt s elfogulatlan igazságérzetünkől kifolyólag méltó megbotránkozásunknak kifejezést adunk: ünnepélyesen urbi et orbi kinyilvánítjuk, miszerint tek. Urmán-oz János ur hogy nem csak saját megyéjében (Maros-Tordamegye), hol lakik, de megyénkben is (Csikmegye-ben) egy köztisztvisletben álló hazafi; szavatartó, kifogás nélküli, becsületes honpolgár; egy szerény, komoly jellemű, szorgalmas mintagazda, nagybirtokos; egy művelt, humanus kereskedő — eclatans szép bizonyítéka többek közt érdemei mellett pénzintézetünk-nél idegen megyében (Csikmegye) igazgató-tanácsossá lett megválasztatása és állása.

Részvénytársaságunk alólirt képviselői és ellenőrei tiltakozván igazgató-sendtusunk ezen eddig tiszteletre méltó tagjának ilyes megtámadtatása ellen, tek. Urmán-oz János ur iránti nagyrabecsülésünket és elismerésünket örömmel kifejezzük és ez alkalmából önként s bátran nyilvánosságra is hozzuk.

Kelt Győ.-Szentmiklóson, 1884. május hó 21-én.

Juhász Károly s. k. titkár.	Merza Kristóf s. k. elnök.
--------------------------------	-------------------------------

Igazgatósági tagok:

Eránosz Bogdán s. k. Ferenczi István s. k. Kopacz János s. k. Kopacz Lukács s. k. Kun Illés s. k. Kricsa Zoltán s. k. Lázár János s. k. Lázár Péter s. k. Sáska Kajetan s. k. Ifj. Vákár Gyergely s. k. Ifj. Vákár István s. k. Ferenczy György s. k. felügyelőbizottsági elnök. Csiky Dénes s. k. felügyelőbizottsági tag. Lázár Gyula s. k. felügyelőbizottsági tag. Kopacz Antal s. k. igazgató-pénztárnok. Simon Ede s. k. könyvelő. Ávéd Kristóf s. k. írodatiszt.

Tek. szerkesztő ur!

A „Határszéli Közlöny“ 58-ik száma hasábjain igénytelen személyem ellen egy czikk jelenvén meg, bátor vagyok következő rövid nyilatkozatom közzétételére felkérni.

Igaz, miszerint a folyó hó 5-én tartott ellenzéki alakuló gyűlésen személyesen megjelentem. Az is igaz, hogy a gyűlést oda hagytam; de nem igaz azon körülmény, miszerint csak azért jelentem volna meg, hogy zavart csináljak. A mint az értekezleten jelen volt tagok tudhatják, épen a zavar kikürtelése okán szólaltam fel s hivatam fel a jelenvolt urakat, hogy mielőtt a szervezkedés kezdetét venné, mondassék ki, miféle ellenzéki, „egyesült“ vagy „függetlenségi“ czélok valóstítása okán történik a szervezkedés. Az értekezlet ezt feleslegesnek tartván kimondani, én eltávoztam. Azt hiszem, nem ok nélkül.

Határozottan tagadom, hogy a szabadelvű párt értekezletén jelen lettem volna, a végrehajtóbizottsági tagságot elfogadtam volna. Én semleges téren állok, s kíváncsi vagyok némely ténykedő egyének jövőbeni maguktartására.

A mint a czikk sorai közül kiolvashatni, nem is annyira politikai nézetem, mint személyem ellen van a megtámadás irányitva.

Czikkező urnak tudomására kívánom tehát hozni, hogy ugy a lovagiaság, mint a puritán becsületeség terén hajlandó vagyok a keztyűt felvenni. Álljon elé bármivel, mi jellememet vagy becsületemet sértené, s ha állítását képes bebizonyítani, én magam itélem el magamat; de a mig csak feltevések és valótlán körülményekkel igyekszik személyemet a nyilvánosság elébe hurcolni, addig kénytelen vagyok czikkező urat megvetni, felettem kifejezett sajnálkozását férfiasan visszautasítva, saját háza előtti sepergetésre figyelmeztetni.

Kökössi Árpád.

Szerkesztői izenetek.

Sz. J. urnak, Zabola. Köszönjük. Kérünk jövőre is hasonlókat.
V. J. Győ. Remete. A lap pontosan küldetik. Másutt rejlik a hiba.

Felölös szerkesztők:
H. Babay János. Mórész G. úr.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Árlejtési hirdetmény.

A háromszéki megyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet főépületéhez dandó rész vállalkozás utján felépítésére nevezett intézet helyiségében f. évi június hó 16-án d. u. 3 órakor, szóbeli és írásbeli zárt ajánlatok elfogadása mellett, árlejtés fog tartatni.

Az építési költségek maximuma:

- a) kőműves munkák anyaggal együtt . . . 4495 frt 95 kr,
- b) ács munkák anyaggal együtt . . . 1019 frt 72 kr,
- c) cserepezési munkák anyaggal együtt . . . 323 frt 03 kr,
- d) asztalos munkák és festések anyaggal együtt . . . 793 frt 80 kr,
- e) lakatos és bádigos munkák anyaggal együtt . . . 683 frt 40 kr,
- f) tüvegezési munkák anyaggal együtt . . . 206 frt 25 kr,
- összesen . . . 7522 frt 15 kr.

A tervek: költségvetés, építési leírás, árjegyzék és építési feltételek az árvaház helyiségében, Nagy Károly intézeti igazgatónál az árlejtés napjáig megtekinthetők.

Az egyes csoportok külön-külön, esetleg általánosan, szakértő vállalkozóknak fognak kiadatni.

Felhívtnak a vállalkozni szándékozók, hogy a fennjelzett napon és órában az építési csoportok egyenkénti vagy általános vállalkozás esetén az összes ár 10 százalékaival vagy ennek megfelelő értékpapírral, mint bánatpénzzel ellátva, vagy személyesen jelenjenek meg, vagy írásbeli zárt ajánlatukat bánatpénzzel ellátva, az intézet igazgatójához adják be.

Kelt K.-Vásárhelytől, 1884. május 14-én.

3 — 3 Az építési bizottság.

AZ ASSICURAZIONI GENERALI 1883. ÉVI MÉRLEGE.

BEVÉTEL

Nyeresség- és veszteség-számla az A mérleghoz. (1883.)

KIADÁS

A tétel neve	Bevételek			A tétel neve	Kiadások		
	frt	kr	frt		frt	kr	frt
Díjtartalék a múlt évről:				Visszatérítendő díjak:			
a) díjtartalék az átadott visszatérítendő díjakra	1798119.04			a) díjtartalék	2297189.04		
b) szállítványbiztosítás	81801.50			b) díjtartalék	78348.88		
c) jégbiztosítás	160000	1979920.54		c) jégbiztosítás	599059.29	3575497.05	3575497.05
Tartalék a múlt évről:				Kározt:			
a) díjtartalék a múlt évről	569340.60			a) díjtartalék	1798119.04		
b) szállítványbiztosítás	150148.79			b) díjtartalék	633.448.99		
c) jégbiztosítás	5750.80	725244.39		c) jégbiztosítás	412.76.48		
Díjak a múlt évről:				Tartalék a múlt évről:			
a) díjtartalék a múlt évről	6498321.11			a) díjtartalék	179.029.97		
b) szállítványbiztosítás	1280062.41			b) díjtartalék	1.886.337.06		
c) jégbiztosítás	1262205.57	9940889.30		c) jégbiztosítás	4.644.03		
Kötvénydíjak:				Díjtartalék 1883. december 31-én még folyó bizt.			
a) díjtartalék a múlt évről	4879.73			a) díjtartalék	1769333.83		
b) díjtartalék a múlt évről	200735.90			b) díjtartalék	110477.73		
c) díjtartalék a múlt évről	48465.80	254140.38	254140.38	c) díjtartalék	1876811.58		
Nyeremény-egyenleg különféle értékesítések folytán a díjazó levonásával			54187.28	54187.28			
Összesen	12965490.48	368397.05	13334887.53				

Nyeresség- és veszteség-számla az A mérleghoz. — Élethosszig tartó (1883.)			Nyeresség- és veszteség-számla az B mérleghoz. — Élethosszig tartó (1883.)		
A			B		
frt	kr	frt	kr	frt	kr
Díjtartalék a múlt évről:			Díjtartalék a múlt évről:		
a) díjtartalék az átadott visszatérítendő díjakra	1630145.73		a) díjtartalék az átadott visszatérítendő díjakra	1630145.73	
b) szállítványbiztosítás	81801.50		b) szállítványbiztosítás	81801.50	
c) jégbiztosítás	160000	1979920.54	c) jégbiztosítás	160000	1979920.54
Tartalék a múlt évről:			Tartalék a múlt évről:		
a) díjtartalék a múlt évről	569340.60		a) díjtartalék a múlt évről	569340.60	
b) szállítványbiztosítás	150148.79		b) szállítványbiztosítás	150148.79	
c) jégbiztosítás	5750.80	725244.39	c) jégbiztosítás	5750.80	725244.39
Díjak a múlt évről:			Díjak a múlt évről:		
a) díjtartalék a múlt évről	6498321.11		a) díjtartalék a múlt évről	6498321.11	
b) szállítványbiztosítás	1280062.41		b) szállítványbiztosítás	1280062.41	
c) jégbiztosítás	1262205.57	9940889.30	c) jégbiztosítás	1262205.57	9940889.30
Kötvénydíjak:			Kötvénydíjak:		
a) díjtartalék a múlt évről	4879.73		a) díjtartalék a múlt évről	4879.73	
b) díjtartalék a múlt évről	200735.90		b) díjtartalék a múlt évről	200735.90	
c) díjtartalék a múlt évről	48465.80	254140.38	c) díjtartalék a múlt évről	48465.80	254140.38
Nyeremény-egyenleg különféle értékesítések folytán a díjazó levonásával		54187.28	Nyeremény-egyenleg különféle értékesítések folytán a díjazó levonásával		54187.28
Összesen	12965490.48	368397.05	Összesen	12965490.48	368397.05

AZ ASSICURAZIONI GENERALI VAGYONALÁSA 1883. december 31-én.			AZ ASSICURAZIONI GENERALI VAGYONALÁSA 1883. december 31-én.		
A			B		
frt	kr	frt	kr	frt	kr
1. A részvényesek biztosított vagyonai:			1. A részvényesek biztosított vagyonai:		
a) Ingatlan birtok (minden teherrel menten)	18.7500	18.7500	a) Ingatlan birtok (minden teherrel menten)	18.7500	18.7500
b) városi telkek	444782.52		b) városi telkek	444782.52	
c) földbirtokok (gazdasági leltárral)	3069922.53		c) földbirtokok (gazdasági leltárral)	3069922.53	
d) 1883. december 31. még el nem adott gazdasági termékek a társaság földbirtokaitól	93815.30		d) 1883. december 31. még el nem adott gazdasági termékek a társaság földbirtokaitól	93815.30	
e) Készpénz a társaság életbiztosítási kötvényeire	1789920.97		e) Készpénz a társaság életbiztosítási kötvényeire	1789920.97	
f) Aktív életbiztosítók a társaság által biztosított, a felvett halálkor felveendő tőkét várva	65892.53		f) Aktív életbiztosítók a társaság által biztosított, a felvett halálkor felveendő tőkét várva	65892.53	
2. Kamatozó jelzálogbiztosított tőkebirtokok ingatlanokra a jelzálog osztályba tartozók kivételével (alap- és melléklet)	2342875.21		2. Kamatozó jelzálogbiztosított tőkebirtokok ingatlanokra a jelzálog osztályba tartozók kivételével (alap- és melléklet)	2342875.21	
3. Készpénz a társaság által biztosított, a felvett halálkor felveendő tőkét várva	157847.71		3. Készpénz a társaság által biztosított, a felvett halálkor felveendő tőkét várva	157847.71	
4. Állam- és értékpapírok (A melléklet)	4001266.68		4. Állam- és értékpapírok (A melléklet)	4001266.68	
5. Váltók a társaság által	676480.61		5. Váltók a társaság által	676480.61	
6. Értékpapírok a társaság által	434321.29		6. Értékpapírok a társaság által	434321.29	
7. Pénzek a társaság által	1403762.63		7. Pénzek a társaság által	1403762.63	
8. Készpénz a társaság által	122346.41		8. Készpénz a társaság által	122346.41	
9. Készpénz a társaság által	122346.41		9. Készpénz a társaság által	122346.41	
10. Készpénz a társaság által	122346.41		10. Készpénz a társaság által	122346.41	
11. Készpénz a társaság által	122346.41		11. Készpénz a társaság által	122346.41	
12. Készpénz a társaság által	122346.41		12. Készpénz a társaság által	122346.41	
13. Készpénz a társaság által	122346.41		13. Készpénz a társaság által	122346.41	
14. Készpénz a társaság által	122346.41		14. Készpénz a társaság által	122346.41	
15. Készpénz a társaság által	122346.41		15. Készpénz a társaság által	122346.41	
16. Készpénz a társaság által	122346.41		16. Készpénz a társaság által	122346.41	
17. Készpénz a társaság által	122346.41		17. Készpénz a társaság által	122346.41	
18. Készpénz a társaság által	122346.41		18. Készpénz a társaság által	122346.41	
Összesen	12965490.48	368397.05	Összesen	12965490.48	368397.05

A CS. K. SZAB. ASSICURAZIONI GENERALI KÖZPONTI IGAZGATÓSÁGA TRIESTEN:
Dr. MAUROGONATO I., Dr. MORPURGO JÓZSEF, Dr. RALI AMBR., Dr. SEGRÉ V., Dr. CALABI R., Dr. GOLDSCHMIEDT LIPÓT.
A vezérigazgató: MARGO BESO.

Berlin. — Hoff János esz. kir. udvari malátakészítmények gyára Bécsben. — Szt.-Pétervár.

Hoff János-féle malátakivonat egészségi sör.

Az általános elgyengülés, mell- és gyomorbajok, sorvadás, vérszegénység s az altesti szervek rendetlen működési ellen. A legjobbnak bizonyult erősítő szer üdülőknek mindennemű betegségek után. Ára palackonként 60 kr.

A gyógyszeranyag és az egészséget előmozdító készülékek belföldi egészségügyi kiállításának London 1881. érdemelevele.

ALÁÍRÁSOK:

Ő Felsége Viktoria angol királyné. — Király ő fensége az edinburghi herceg. — Spenser, a kiállítás elnöke. — John Erich Erichsen, a bizottság elnöke. — Judge Mark H. titkár.

Hoff János-féle koncentrált malátakivonat.

Mell- és tüdőbajok, idült köhögés, hurut és gégefő-bajok ellen. — Biztos siker s igen kellemes szer. Palackonként 1 frttal és 60 krral is.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomorbajok, eierőtlenség, lesoványodás, emésztési gyengeség ellen a legjobbnak bizonyult erősítő szer bármely betegségből üdülők számára.

58-szor kitüntetve Alapított 1847-ben.

Gyógyjelentések 1884. február havából.

Mező-Csáth, 1884. febr. 5.

1. Két éven át kimondhatatlanul szenvedtem. Éjjel az erősítő alvástól meg valék fosztva, nappal fárasztó munkára utalva, kinezva valék idült rekedtség és mellbaj által. Megkísérlettem az ön általánosan becsült egészségi sörét és ámbár csak a 10-ik palackot felhasználtam, már is egy jelentékeny előnyös változást érezek. Az alvás tartósabb, nyugodtabb és üdítőbb lett, a köhögés ritkábban kinez, a nyálka oldás nullának tekinthető. A rekedtség ámbár még teljesen meg nem szűnt, de a jó reményben bízik, hogy Isten segítségével ez is 30 palack felhasználása után feloszlatva leend és hangom rendessé váland. (Köszönet).

KENCZEL W. néptanító.

Mező-Csáth, 1884. február 22-én.

2. Mélyen érzett köszönetemet idült rekedtség és mellbajomból felépülésemért nyilvánítna, nem tehetek egyebet, mint önt áldani. A gyógyulási folyamat nem csekélyebb eredményű, mint az előző. Az ön malátakivonati söre megfizethetetlen gyógyszer oly betegek részére, mint én is. Reggel már egészen tisztán beszélek, ámbár a napi fáradalmak következtében még elrekedek. (Hálanyilatkozat). Erősen meg vagyok győződve, hogy az ön malátakivonati söre a leggyökeresebb szer rekedtség és mellszorulás ellen.

KENCZEL W. néptanító.

Hoff János-féle malátakivonat melleszkorkák.

Felülmúlhatlan a köhögés és elnyakodás ellen. A számtalan hamisítások végett kérek csomagolásra és a valódi malátakivonat csukorkák védjegyére (a feltaláló arczképe) kell főleg figyelni. Kélc csomagokban 60, 30, 15 és 10 krral.

Hoff János-féle malátakivonat melleszkorkák.

Testi és idegyengeségben szenvedő egyéneknek felettébb tápláló és erősítő. Ez igen kellemes ízű, kiválóan ott igen ajánlható, hola kávé élvezete, mint nagyon izgató, meg van tiltva. Egyegyed kilós csomag 1.80 kr, 90 és 60 kr. Egy félkilós cs. 2.40 kr, 1.60 kr, és 1 frt.

Képzelve el azon örömet, mely családomban uralkodék, midőn az ön Hoff János-féle koncentrált malátakivonatának használata után már hónapok óta elvesztett egészségemet teljesen ismét visszanyertem, mellem oly egészséges, a milyen ezeltől még soha sem volt, a köhögés, mely folyton gyötört, elmúlt s már hála Istennek, egészséges vagyok! Hála köszönetem érte!

Babocsa, február 22.

STEINER DÁVID.

A napokban vett malátakivonat sör és csukorka küldemény, úgy érzem, használni fog. Ezért szándékom ezen kitűnő szereket huzamosabban használni. Kérem ismét posta utánvét mellett 28 palack sört 15 frttal és 4 zacskó csukorkát 60 kr mellettküldeni.

Kiváló tisztelettel

Lugos, 1884. február 10.

Gámán Kálmán, főhadnagy.

Főraktár: Barabás Ferencz gyógyszerárban Seps-Szentgyörgy. — Kézdi-Vásárhely: Kovács Ferencz gyógyszer. — Székely-Udvarhely: Gyertyánffy Gábor könyvkereskedésében.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Ny. Szabó Albert gyógyszerárban Kézdi-Vásárhely. — Centrú Școală - BCU Cluj-Napoca.